



VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. jurate.burtiliene@tm.lt

2020-12- Nr. 4S- (1.25)
I 2020-11-18 Nr. (1.11E) 7R-7032

Kopija
UAB Raimda auditas
El. p. info@raudit.lt

DĖL JŪSŲ PAKLAUSIMO

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba) susipažino su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2020 m. lapkričio 18 d. rašte Nr. (1.11E) 7R-7032 „Dėl Jūsų paklausimo“, kuriuo persiųstas UAB Raimda auditas 2020 m. spalio 23 d. raštas, pateiktais klausimais. Prašoma Tarnybos pasiūlyti, jos nuomone, tinkamiausią Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – PPTFP) įgyvendinimo viešuosiuose pirkimuose būdą.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 95 straipsnio 1 dalies 4 punktą nurodo, kad Tarnyba teikia metodinę pagalbą, rengia rekomendacijas ir gaires *šio įstatymo taikymo ir įgyvendinimo*, taip pat pirkimų planavimo ir jų atlikimo klausimais, moko perkančiąsias organizacijas ir tiekėjus *šio įstatymo taikymo klausimais*. Kadangi Tarnyba nėra įgaliota aiškinti PPTFP įstatymo, konsultacija, pagal kompetenciją, teikiama Įstatymo taikymo apimtimi.

Kaip ir buvo pastebėta Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Įvertinus PPTFP įstatymo 2 straipsnio 7, 10 dalyse pateikiamas finansų įstaigų bei kitų įpareigotųjų subjektų sąvokų apibrėžtis, pastebėtina, kad viešosios įstaigos jose nėra nurodomos. Atsižvelgiant į tai, kad viešųjų pirkimų teisiniai santykiai reguliuojami specialiojo įstatymo, kitų teisės aktų nuostatos turi būti taikomos subsidiariai specialiuųjų viešųjų pirkimų teisės normų atžvilgiu. Kitų teisės aktų nuostatų subsidiarus taikymas Įstatymo pirmumo naudai pasireiškia tuo, kad pirmiausia reikia taikyti galiojančias Įstatymo nuostatas, o visos kitos teisės normos taikytinos tais atvejais, kai Įstatymas nereguliuoja atitinkamo klausimo arba Įstatymo normose įtvirtintos blanketinės nuostatos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad toks Įstatymo ir kitų teisės aktų, santykis aktualus ne tik viešojo pirkimo procedūrų metu, bet ir sudarius sutartį. Aptartas specialiojo įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų subsidiaraus taikymo pobūdis neeliminuoja imperatyviųjų reikalavimų, įtvirtintų ne Įstatyme, taikymo. Pagal nuosekliai suformuotą kasacinę praktiką negalima Įstatymo nuostatų aiškinti ir taikyti taip, kad būtų nukrypta nuo kitų teisės aktų teisės normų, o šių taikymas negali būti laikomas prieštaraujančiu Įstatymo nuostatų taikymui, nebent Įstatyme *expressis*



verbis būtų įtvirtintas priešingas reguliavimas. Taigi, perkančioji organizacija, tiek rengdama konkurso dokumentus, tiek vertindama tiekėjų pasiūlymus, privalo nepažeisti ir kitų teisės aktų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatyme numatytas tiekėjo pašalinimo pagrindų sąrašas¹, taip pat ir kvalifikaciją pagrindžiančių dokumentų² sąrašas yra baigtinis, o Jūsų nurodytas reikalavimas dėl kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo nėra panašus nei į įtvirtintus pašalinimo pagrindus, nei į kvalifikacijos reikalavimus, taip pat neatitinka ir techninės specifikacijos sąvokos.

Vienintelis Įstatymo nustatytas pašalinimo pagrindas, susijęs su *pinigų plovimu*, nustatytas Įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 8 punkte. Viešojo pirkimo – pardavimo sutartys neturėtų būti sudaromos su tokiais ekonominės veiklos vykdytojais, kurie yra dalyvavę nusikalstamoje organizacijoje ar pripažinti kaltais dėl korupcijos, sukčiavimo (dėl kurio padaryta žala Europos Sąjungos finansiniams interesams), dėl teroristinių nusikaltimų, pinigų plovimo ar teroristų finansavimo³. Įstatymas numato vieną iš privalomųjų tiekėjo pašalinimo pagrindų, susijusių su pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikomis, kuris yra įtvirtintas Įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 8 punkte. Įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 8 punktas yra susijęs su tokiomis situacijomis, kai kitos valstybės tiekėjas yra nuteistas ne Lietuvos Respublikoje, o kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje už tokias nusikalstamas veikas, kurios atitinka Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 1 dalyje išvardintas nusikalstamas veikas, t. y. (i) dalyvavimas nusikalstamos organizacijos veikloje; (ii) korupcija; (iii) sukčiavimas; (iv) teroristiniai nusikaltimai arba su teroristine veikla susiję nusikaltimai; (v) *pinigų plovimo arba teroristų finansavimo*; (vi) vaikų darbas ar kitos prekybos žmonėmis formos⁴. Šis pašalinimo pagrindas privalo būti keliamas tarptautinių ir supaprastintų pirkimų atveju, ir gali būti keliamas mažos vertės pirkimų atveju. Vis dėlto, šis pašalinimo pagrindas nėra susijęs su Jūsų rašte keliamais klausimais.

Pažymėtina, kad tuo atveju, jeigu perkančiajai organizacijai ar tiekėjui iš tiesų kyla tam tikrų pareigų, išplaukiančių iš kitų teisės aktų nuostatų, kurios niekaip atskirai nereglamentuotos Įstatyme, ji gali atitinkamas nuostatas įtraukti į viešojo pirkimo sutartį, prieš tai šiuos reikalavimus tinkamai išviešinusi viešojo pirkimo dokumentuose.

Direktorius

Darius Vedrickas

Karolina Skorupskaitė, tel. (8 5) 2197049, el. p. Karolina.Skorupskaite@vpt.lt

¹ Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnis

² Tiekėjo kvalifikacijos nustatymo metodika patvirtinta 2017 m. birželio 29 d. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 1S-105

³ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES

⁴ Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 8 punkto Komentarai:

<https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360016427039-46-straipsnis-Tiek%C4%97jo-pa%C5%A1alinimo-pagrindai>